

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 8300/2022
07.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Драгане Бољевић, Марине Милановић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., коју заступа Драгица Младеновић адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Високи савет судства - Основни суд у Лесковцу, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Лесковцу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Вишег суда у Лесковцу Гжрр 848/21 од 27.12.2021. године, на седници одржаној 07.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиље изјављеној против пресуде Вишег суда у Лесковцу Гжрр 848/21 од 27.12.2021. године - дела става другог изреке којим је одбијен захтев за исплату законске затезне камате на износ од 254.437,40 динара за период од 10.08.2010. до 12.04.2019. године.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Лесковцу Гжрр 848/21 од 27.12.2021. године у делу става другог изреке тако што се **ОДБИЈА** жалба тужене и потврђује пресуда Основног суда у Лесковцу Прр1 264/19 од 18.05.2021. године у делу става првог изреке за законску затезну камату на досуђени износ од 254.437,40 динара за период од 10.08.2010. до 12.04.2019. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да на име трошкова поступка по ревизији исплати тужиљи 18.000,00 динара, у року од осам дана од достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу Прр1 264/2019 од 18.05.2021. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да на име накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року у предмету Основног суда у Лесковцу И 9171/10, утврђене решењем Основног суда у Лесковцу Р4 И 2/18 од 15.01.2018. године, исплати тужиљи ненаплаћено потраживање у поступку извршења, и то: 254.437,40 динара на име неисплаћене гарантоване зараде за период од 01.06.1995. до 31.01.1998. године са законском затезном каматом од 10.08.2010. године до исплате и 10.530,00 динара на име трошкова извршног поступка. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове поступка у износу од 69.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Вишег суда у Лесковцу Гжрр 848/21 од 27.12.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у делу става првог изреке којим је тужена обавезана на исплату досуђених износа од 254.437,40 и 10.530,00 динара. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу става првог изреке за камату, тако што је законска затезна камата на износ од 254.437,40 динара досуђена од дана подношења тужбе 12.04.2019. године до исплате, а одбијена за период од 10.08.2010. до 12.04.2019. године. Ставом трећим изреке, преиначена је одлука о трошковима из става другог изреке првостепене пресуде и обавезана тужена да накнади тужили трошкове парничног поступка од 54.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у погледу одлуке о камати садржане у делу става другог изреке, тужиле је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, из чије садржине произлази да се ради о ревизији прописаној чланом 404. Закона о паричном поступку (посебна ревизија).

Посебна ревизија је изузетно правно средство које се, због погрешне примене материјалног права, може изјавити против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом. О дозвољености посебне ревизије одлучује Врховни суд, ценећи потребу одлучивања о том правном средству због разматрања правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, уједначавања судске праксе или новог тумачења права.

По оцени Врховног суда, посебна ревизија тужиле у овом спору је дозвољена ради усклађивања другостепене пресуде у побијаном делу са правним ставом из одлука Европског суда за људска права (одлука Маринковић против Србије и др), али и Уставног суда донетих у поступку по уставним жалбама поверилаца новчаних потраживања из радног односа са дужницима против којих се води извршни поступак у којем је утврђена повреда права на суђење у разумном року (Уж 8232/2015 од 24.11.2015. године; Уж 8104/2015 од 30.06.2016. године).

Из наведеног разлога одлучено као у првом ставу изреке, на основу члана 404. Закона о паричном поступку - ЗПП.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија тужиле основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем о извршењу Општинског суда у Лесковцу И 9171/10 од 18.08.2010. године одређено је извршење по предлогу извршног повериоца (тужиле у овом поступку) поднетом 11.08.2010. године против извршног дужника ДП „Фатекс“ Вучје, чији је правни следбеник АД „Фатекс“ Вучје, ради наплате новчаног потраживања које је тужили досуђено пресудом Општинског суда у Лесковцу П 713/98 од 09.04.1998. године, пленидбом новчаних средстава са рачуна извршног дужника, као и пописом, пленидбом и продајом свих покретних ствари. Потраживање се

односи на неисплаћене минималне зараде за период од 01.06.1995. до 31.01.1998. године у укупном износу од 254.437,40 динара, са законском затезном каматом на сваки доспели месечни износ од првог у наредном месецу за претходни месец и трошкове поступке од 10.530,00 динара. Након што се тужила 09.11.2011. године изјаснила да остаје код одређених средстава извршења, списи предмета су архивирани закључком од 11.11.2011. године. Решењем Основног суда у Лесковцу Р4 И 2/18 од 15.01.2018. године усвојен је приговор извршног повериоца (тужиле) и утврђено да јој је повређено право на суђење у разумном року у означеном извршном поступку, а судији наложено да активира предметни извршни поступак и предузме све мере како би се поступак што брже окончао. Предметни извршни поступак настављен је пред јавним извршитељем и у току је и даље, тако да тужила своје потраживање још увек није наплатила.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев и тужили досудио накнаду материјалне штете у висини новчаног потраживања досуђеног извршном исправом ради чије принудне наплате је у извршном поступку донето решење о извршењу. По становишту тог суда, доношењем решења којим је утврђена повреда права на суђење у разумном року испуњен је материјално-правни услов за подношење тужбе ради накнаде материјалне штете против тужене државе, чија одговорност за штету је објективна.

Другостепени суд је, одлучујући по жалби тужене, преиначио првостепену пресуду у погледу камате тако што је одбио тужбени захтев за исплату законске затезне камате за период до подношења тужбе. По становишту тог суда, тужила је тек подношењем тужбе 12.04.2019. године позвала тужену на испуњење обавезе накнаде имовинске штете, због чега у смислу чланова 277. и 324. Закона о облигационим односима нема право на затезну камату пре тога.

По налажењу Врховног суда, основани су наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Законом о заштити права на суђење у разумном року прописано је (члан 31) да странка може да поднесе тужбу против Републике Србије за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, у року од једне године од дана када је стекла право на правично задовољење (став 1) и да је одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року објективна (став 3).

Накнада материјалне штете, према правилима облигационог права, односи се на успостављање ранијег стања које је било пре него што је штета настала, као и на исплату у новцу уколико успостављање ранијег стања не надокнађује штету потпуно или ако успостављање ранијег стања није могуће (члан 185. Закона о облигационим односима).

Европски суд за људска права је у одлукама донетим у односу на Србију изразио став да Република Србија одговара сопственим средствима за потраживања запослених ненаплаћена у извршном поступку у дужем временском периоду, која су им досуђена правноснажним судском одлуком донетом у односу на друштвена предузећа и предузећа са претежним друштвеним капиталом, као субјекте под контролом државе. Пресудама донетим у таквим предметима, Република Србија је обавезана да из сопствених средстава, у року од три месеца од њихове правноснажности, исплати подносиоцима представке износе који су им досуђени правноснажним пресудама домаћих судова.

И Уставни суд је, уважавајући праксу међународних институција за заштиту људских права, одлукама којима је усвајао уставну жалбу због повреде права на имовину из члана 58. Устава Републике Србије услед неспровођења решења о извршењу - принудне наплате новчаног потраживања из радног односа од предузећа са већинским друштвеним капиталом, утврђивао право подносиоца уставне жалбе на накнаду материјалне штете у висини износа одређених решењем о извршењу, умањеној за евентуално наплаћене износе по том основу.

Следствено изложеном, по становишту ревизијског суда, тужена је дужна да исплати тужили износ досуђен извршном пресудом Општинског суда у Лесковцу П 713/98 од 09.04.1998. године и решењем о извршењу И 9171/10 од 18.08.2010. године, што значи и затезну камату како је тражена тужбом у овом поступку. Камата у овом поступку представља део материјалне штете коју тужила трпи због повреде права на суђење у разумном року проузроковане поступањем органа за чији је рад тужена објективно одговорна. На тај начин тужили ће бити надокнађена материјална штета у складу са правилом садржаним у члану 185. Закона о облигационим односима и њено имовно стање биће доведено у положај у којем би се налазило да је извршни поступак окончан исплатом досуђеног новчаног потраживања у разумном року.

Због тога је, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено као у другом ставу изреке.

Тужили су досуђени трошкови поступка по ревизији у износу од 18.000,00 динара, за састав тог правног лека те је, применом члана 165. став 2. у вези са чл. 153. став 1. и 154. ЗПП, одлучено као у трећем ставу изреке.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

**За тачност отправка
заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**